

Zahle: Det Forslag, den højtærede Marineminister her har forelagt for Tinget, gaar ud paa at opføre Boliger for Søværnet paa Orlogsværftets Grund, men en Følge af Gennemførelsen af dette Forslag vil blive, at det nuværende Nyboder vil blive overflødig, og at Staten altsaa kan afhænde dette. Hvis jeg først maa sige et Par Ord om dette sidste, vil jeg dertil bemærke, at det vil være overordentlig heldigt, hvis Staten kunde naa til at afhænde Nyboder. For det første ere de Huse, der ligge der nu, delvis meget daarlige. Der gives i Lovforslagets Motiver en overordentlig levende Skildring af, hvor uheldige de sanitære Forhold ere derude for de ældre Huses Vedkommende, hvordan Boligerne ere smaa, gammeldags indrettede og slette, Husene fugtige og daarlige og enhver, der har haft Lejlighed til at gaa forbi der ude, vil ogsaa have set, at de gamle Huse derude ere værdige til at rives ned. Hvis Staten nu skrider til at afhænde Nyboder, er det ønskeligt, om det kunde ske efter en samlet Plan. Derfor behøver Afhændelsen i og for sig ikke at ske under et, men der burde, inden man skred til at afhænde Dele af det Areal, hvorpaa det nuværende Nyboder er bygget, være en samlet Plan for, hvordan den fremtidige Bebyggelse af dette Areal skulde finde Sted. Der er tidligere afhændet Dele af Nyboder, som have været langt mere udstrakt, end det er nu. Derfor er der gjort omhyggelig Rede i de mange fyldige og interessante Bemærkninger, der ledsage dette Lovforslag. Men der er ikke gjort opmærksom paa en Omstændighed, som er højst uheldig, den nemlig, at den Bebyggelse, som har fundet Sted i den Del af Nyboder, som efterhaanden i Tidens Løb er bleven afhændet, har været gennemgaaende ret uheldig, idet der delvist i alt Fald er bygget meget daarligt. Naar Staten skrider til Afhændelsen af saadanne Grunde, vilde det dog være naturligt, at Staten saa saa stort paa dette Forhold, at den sikrede sig en hensigtsmæssig og tidssvarende Bebyggelse af de Arealer, Staten afhænder. Før eller senere kommer Staten jo til at afhænde Nyboder. Den Grund, som nu henligger til Nyboders Huse, har efterhaanden faaet en overordentlig stor Værdi, og der er flere af de største Gader i Byen, der naturligt og let vilde kunne forlænges ud gennem det Kvarter. Der er Store Kongensgade, Borgergade, Adelgade og Ny Kronprinsessegade, de kunne direkte forlænges ud gennem Nyboder, og hele det

Kvarter, som nu støder op til Nyboder, naar vi se udad til, er Østbanegaarden og det Kvarter, der er blomstret op derude. Det er et meget stort Kvarter, og Grundene ere nu efterhaanden komne til at ligge centralt og blevne meget værdifulde. Det er derfor en højst uøkonomisk Brug, der nu gøres af Grundene, og det kan ikke være nogen Tvivl underkastet, at Staten maa komme til at afhænde dem.

Hvad saa angaar den anden Del af Lovforslaget, Opførelse af ny Boliger, som skulle erstatte Nyboders Huse, har den højtærede Marineminister ganske sikkert Ret i de Betragtninger, som i Motiverne anstilles over, hvor heldigt det i flere Tilfælde er, at Arbejdsgiveren kan opføre Boliger for de Arbejdere, han beskæftiger, naar han har en større Styrke i sit Brød, og det vilde være heldigt, om Staten i saa Henseende gik i Spidsen. Naar vi se paa Forslaget, som det nærmere er udført, se vi, at der skal opføres i alt 258 Treværelseslejligheder, 84 Fireværelseslejligheder og andre 24 Fireværelseslejligheder, som tillige have Pige-kammer, samt 12 Femværelseslejligheder og 6 Seksværelseslejligheder. Foruden Grundene, som Staten selv ejer, og som kun skulle forbedres, men som selv uden Forbedring maa have en betydelig Værdi, skal der anvendes et Beløb af omtrent $4\frac{1}{2}$ Mill. Kr. til Opførelse af disse Lejligheder. Det er dog meget tvivlsomt, om man efter Nutidens Konjunkturer kan sige, at det Antal Lejligheder, der her er Tale om — selv om de ere af meget god Beskaffenhed og med Tillæg af et lille Stykke Have — med en rimelig Lejesum blot tilnærmelsesvis vil kunne forrente den Sum, der vil medgaa til Opførelsen af disse Lejligheder. Men det er dog ønskeligt, at Staten ligesom private Bygherrer, naar den skal opføre Huse, naar et saadant Resultat deraf, at Lejen kunde forrente de Penge, som ville medgaa til Opførelse af disse Huse. Jeg gør blot opmærksom paa dette, idet jeg ikke har noget principielt at indvende mod dette Forslag, som jo kan blive taget under Overvejelse, men et saa stort Forslag som dette, der har en saa betydelig finansiel Karakter, maa naturligvis ogsaa tages under grundig Overvejelse. Jeg skal derfor anbefale nærværende Forslag til en saadan grundig og omhyggelig Overvejelse.

Martin Olsen: Efter min Opfattelse er der al Anledning til at yde den højtærede Minister al Anerkendelse for det smukke Forslag; han er fremkommen med. Naar jeg kalder det smukt, sigter jeg kun